

Úrad Bratislavského samosprávneho kraja
Odbor územného plánu, GIS a životného prostredia

SPRIEVODNÝ LIST – INTERNÁ POŠTA

Určené pre:	Líška Pavol, Ing., riaditeľ odboru IČ a VO
-------------	--

Vec: Žiadosť o dodržiavanie Usmernenia z potreby zabezpečenia efektívnej ochrany chránených živočíchov v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o OPaK a vyhlášky č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

Pripraviť písomnú odpoveď	☐	Pripomienkovať	☐
Vybaviť priamo, nie písomne	☐	Vybaviť spis v termíne do 03.08.2018	☒
Vziať na vedomie, archivovať	☐	Číslo konania: 25312/2018	

Urgentný spis

Odôvodnenie:

Vážený pán riaditeľ,
dovoľujeme si Vás informovať o povinnosti napĺňať a dodržiavať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon o OPaK“) a Usmernenia Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR k postupu štátnych orgánov OPaK a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dáždovníka tmavého/obyčajného (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov v správe BSK.

Naším hlavným cieľom je poskytnúť Vám dostatok informácií o problematike ochrany chránených živočíchov a ponúknuť Vám návrhy na riešenie situácií, ktoré pri zatepľovaní alebo rekonštrukcii budov nastávajú. V tomto smere by sme Vám chceli podať pomocnú ruku a zosúladiť záujmy ochrany živočíchov s postupom stavebných prác. Vieme Vám byť nápomocní s vybavením na tento typ problematiky zameraného environmentálneho dozoru na stavbách, ktorý zabezpečí odbornú obhliadku a odborný posudok a vieme Vám poskytnúť kontakty na výrobcov búdok pre vtáky a netopiere v prípade realizácie kompenzačných opatrení.

Všetky druhy vtákov a netopierov prirodzene sa vyskytujúcich u nás sú chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o OPaK v znení neskorších predpisov. Samotný zákon o OPaK implementuje smernice Európskej únie:

- Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva
- Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.

Vyhláška č. 24/2003 Z. z. určuje spoločenskú hodnotu vtákov a netopierov. Spoločenská hodnota jedného jedinca dáždovníka obyčajného/tmavého je 460 €, pre netopiere od 230 € do 920 € v závislosti od druhu. Spoločenská hodnota sa vypočítava aj pri hniezdach a vývinových štádiách (v prípade vtákov vajíčkach) čiže aj zničenej násady či hniezda sa posudzuje uvedenými sumami spoločenskej hodnoty.

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala, že zabezpečí potrebnú ochranu pre všetky európsky významné druhy živočíchov, medzi ktoré patria aj netopiere. Netopiere sú chránené aj medzinárodnou Dohodou o ochrane netopierov v Európe (EUROBATS).

Ochrana vtákov a netopierov je predmetom záujmu aj v ďalších medzinárodných dohovoroch a konvenciách, a to:

- Bonnského dohovoru (Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov),
- Bernského dohovoru (Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť).

Zákon č. 543/2002 Z. z. o OPaK v znení neskorších predpisov:

§ 35

(1) Chráneného živočícha je zakázané:

- a) úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli,
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli,
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie.

(2) Zakázané je:

- a) zbierať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť vajcia chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode alebo držať ich vrátane prázdnych vajec,
- b) odstraňovať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť hniezda chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli,
- c) poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli.

§ 3

(1)

Každý je povinný chrániť prírodu pred ohrožovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(4)

Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k ich predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5)

Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

§ 4

(1)

Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

(2)

Ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.

(3)

Zakazuje sa odchytať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytať alebo usmrcovať uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy alebo tretia časť tohto zákona.

§ 8

(1)

Orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny, alebo činnosť, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila.

(2)

Orgán ochrany prírody tomu, kto činnosťou nevyžadujúcou rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona poškodzuje alebo ničí prírodu alebo krajinu, nariadi, aby v určenej lehote odstránil škodlivé následky tejto činnosti, a určí podmienky na jej ďalšie vykonávanie. Ak škodlivé následky nebudú v určenej lehote odstránené, môže ich odstrániť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

(3)

Orgán ochrany prírody obmedzí alebo zakáže činnosť tomu, kto nespĺnil podmienky určené v rozhodnutí tohto orgánu, alebo tomu, kto nespĺnil povinnosti uložené v ním vydanom rozhodnutí podľa odseku 2. Rovnako obmedzí alebo zakáže činnosť tomu, kto vykonáva činnosť vyžadujúcu súhlas orgánu ochrany prírody podľa tretej alebo štvrtej časti tohto zákona bez tohto súhlasu alebo vykonáva činnosť napriek zakazu podľa tohto zákona. Ak uvedenou činnosťou vznikli škodlivé následky na prírode a krajine, ktoré povinný v určenej lehote neodstráni, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

Pri predpoklade výskytu chránených živočíchov môže stavebník vykonať práce len na základe rozhodnutia príslušného orgánu ochrany prírody. Ďalej § 9, odštvac 3 zákona OPaK určuje, že je orgán ochrany prírody dotknutým orgánom v stavebných konaniach na stavbe, ktorá je miestom hniezdenia, rozmnožovania alebo odpočinku chráneného živočícha a v takých prípadoch sa orgán ochrany prírody vyjadruje a určuje podmienky v konaniach.

Postup stavebníka upravuje stavebný zákon (zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov), kde § 127 stanovuje, že ak pri konaní alebo postupe podľa tohto zákona dôjde k nepredvídaným nálezom chránených častí prírody, určí stavebný úrad ďalší postup po dohode s príslušným orgánom ochrany prírody. Stavebník a organizácia uskutočňujúca stavbu alebo zabezpečujúca jej prípravu alebo vykonávajúca iné práce podľa tohto zákona nález ihneď ohlásí stavebnému úradu a orgánu štátnej ochrany prírody a urobí nevyhnutné opatrenia, aby sa nález nepoškodil alebo nezničil.

Podrobnosti o postupe stavebníka a príslušných orgánov štátnej správy detailne upravuje Usmernenie MŽP SR a MDVRR SR k postupu štátnych orgánov OPaK a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dáždovníka tmavého/obyčajného (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov.

Podľa tohto usmernenia orgán štátnej stavebnej správy informuje štátny orgán OPaK, ako dotknutý orgán, o začatí stavebného konania. V stavebnom konaní rozhodne na základe rozhodnutia dotknutého orgánu o podmienkach realizácie stavby, ktoré uvedie aj v stavebnom rozhodnutí. Štátny orgán OPaK upozorní stavebníka a/alebo vlastníka budovy na možnosť výskytu, prípadne na aktuálny výskyt chránených živočíchov v budove, na ktorej majú prebiehať stavebné práce. V prípade akútneho ohrozenia chránených živočíchov v čase rozmnožovania a zimovania štátny orgán OPaK zamedzí alebo pozastaví prebiehajúcu stavbu. Usmernenie ďalej uvádza povinnosť stavebníka, resp. investora stavby zabezpečiť včasne na vlastné náklady vypracovanie odborného posudku, v ktorom bude odbornou obhliadkou zhodnotený výskyt chránených živočíchov v predmetnej budove a v prípade potreby aj presne určené podmienky, za ktorých je možné stavebné práce realizovať, ako aj kompenzačné opatrenia, ktoré je stavebník, resp. investor povinný realizovať za účelom ochrany živočíchov a ich hniezdisk a úkrytov v budovách. Vypracovanie odborných posudkov zabezpečuje ŠOP SR alebo právnické alebo fyzické osoby (BROZ, SON, SOS/BirdLife Slovensko) a iné, ktorým na základe §82 zákona č. 543/2002 Z. z. o OPaK v znení neskorších predpisov bola Ministerstvom ŽP SR udelená výnimka zo zákazov druhovej ochrany.

Prílohy:

- Ochrana živočíchov pri zatepľovaní a rekonštrukcii budov – manuál pre stavebníkov a projektantov
- Usmernenie Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR k postupu štátnych orgánov OPaK a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dáždovníka tmavého/obyčajného (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov

Vypracoval(a) Mgr. Veronika Holienková, dňa **30.07.2018**

Meno a priezvisko: **Zlámalová Jana, Ing. arch., riaditeľka odboru**

Odporúčam podpísať:

Mgr. V. Holienková, v.r., referentka ŽP,

Ing. K. Staníková, v.r., vedúca ŽP

Ing. arch. Z. Jankovičová, v.r., vedúca ÚP a GIS

Ing. arch. J. Zlámalová, v.r., riaditeľka ÚP, GIS a ŽP

RNDr. Ing. M. Viskupič, v.r., riaditeľ úradu BSK